

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 22.12.2019 i Oslo tingrett,
Saksnr.: 19-059821TVI-OTIR/06
Dommer: Tingrettsdommer Yngvild Thue
Saken gjelder: Gyldigheten av KFIRs vedtak - Patentloven § 72

C6 Technologies AS

Advokat Gunnar Meyer

mot

Klagenemnda For Industrielle Rettar

Advokat Elisabeth Sawkins Eikeland

DOM

Saken gjelder gyldigheten av vedtak fra Klagenemnda for industrielle rettigheter (KFIR) hvor begjæring om oppreisning av fristoversittelse etter patentloven § 72 ikke ble tatt til følge. Hovedspørsmålet i saken er om saksøker har «utvist alle den omhu som med rimelighet kan kreves», jf. patentloven § 72.

Sakens bakgrunn

C6 Technologies AS (C6 Technologies) er et oljeserviceselskap innen brønnintervensjonstjenester. Selskapet har utviklet en ny metode å intervensere brønner på, som markedsføres under navnet ComTrac. Hjertet i systemet er en 12 mm tykk karbonstang med en elektrisk leder i midten og patentet denne saken gjelder beskytter hvordan denne stangen er bygget opp. Stangen fremstilles i Norge som også er det viktigste marked for produktet.

Fluges Patent AS («Fluges Patent») var patentfullmektig for C6 Technologies. Selskapet har per 1. januar 2019 blitt en del av Acapo AS.

Den 18. oktober 2012 leverte Fluges Patent på vegne av saksøker C6 Technologies en internasjonal patentsøknad gjennom PCT-systemet (Patent Cooperation Treaty). PCT-søknaden ble publisert 29. april 2014 og videreført til EPO (European Patent Office), USA og Kina for regional behandling 17. desember 2014. Europeisk patent ble meddelt og publisert 5. oktober 2016 og det ble innen fristen søkt om validering av EP-patentet i Norge, Storbritannia, Danmark og Frankrike 3. januar 2017. Patentstyret utstedte sin avgjørelse om validering av patentet i Norge 28. februar 2017.

For å opprettholde et patent må det betales en fastsatt årsavgift for hvert avgiftsår som begynner etter at patentet er meddelt, jf. § 40 annet ledd. Et avgiftsår regnes fra den dag søknaden ble inngitt og deretter fra den tilsvarende dag i kalenderåret, jf. patentloven § 8 siste ledd. Avgiften forfaller til betaling på den siste dag i den kalendermåned som avgiftsåret begynner, jf. patentloven § 41 første ledd. Søknaden i denne saken ble inngitt 18. oktober 2012 og avgiften forfaller da til betaling 31. oktober hvert år. Mot betaling av tilleggsavgift kan imidlertid årsavgiften betales innen seks måneder etter forfall, jf. patentloven § 41 siste ledd.

De fem første årsavgiftene ble betalt til EPO. Denne saken gjelder forsinket innbetaling av årsavgift 6 grunnet en forveksling med årsavgift 5.

I tråd med intern praksis i Fluges Patent ble årsavgift for år 5 innbetalt 24. august 2016; over 2 måneder før forfall. Avgiften ble betalt til EPO hvor søknaden fortsatt lå til behandling.

EPO kunngjorde sin imidlertid sin beslutning om meddele patentet 5. oktober 2016; før forfallstidspunktet men etter at avgiften faktisk var betalt. Årsavgift for de følgende avgiftsår skal da betales til Patentstyret, jf. patentloven § 66e.

Avgiften ble på denne bakgrunn refundert av EPO 19. oktober 2016 og dette ble meddelt Fluges Patent i brev innkommet 24. oktober 2016. Ved en feil ble det ikke lagt inn ny frist for betaling av årsavgift for år 5 i fristoppfølgningssystemet.

Ved Patentstyrets valideringsbrev 28. februar 2017 ble det gitt informasjon om betaling av årsavgifter til Patentstyret fra året etter at EPO hadde kunngjort meddelelse av patentet. Det ble i brevet ikke opplyst at fristen for årsavgift for år 5 allerede var oversittet og at tilleggsfristen utløp 5. juli 2017. Patentstyret varslet imidlertid ved brev 7. juni 2017 og årsavgiften for år 5 ble da betalt i tide.

Den 16. mars 2017 ble det korrekt ført inn frist i oktober 2017 for betaling av årsavgift for år 6 med Karianne T. Andersen som fristbehandler.

Daglig leder i Fluges Patent, Karianne T. Andersen, endret 28. juli 2017 fristen for betaling av årsavgift for år 6 fra 18. oktober 2017 til 18. oktober 2018. En slik endring var i strid med interne rutiner og det var ikke etablert noen dobbeltkontroll for å endre en allerede innført frist.

Ved brev 22. mai 2018 varslet Patentstyret om at patentet hadde opphørt med virkning fra 31. oktober 2017 på grunn av manglende innbetaling av årsavgiften for år 6.

Fluges Patent begjærte oppreisning av fristen ved brev 30. mai 2018. På dette tidspunktet ble det opplyst at en underordnet ansatt hadde glemt å føre inn frist for årsavgift i fristhåndteringssystemet Patrawin i forbindelse med registrering av innkommende post. Ved avgjørelse 23. oktober 2018 avslo Patentstyret oppreisningsbegjæringen. Avgjørelsen ble pålagt til KFIR som 15. februar 2019 stadfestet Patentstyrets beslutning om ikke å ta saken til behandling tross fristoversittelsen. I forbindelse med KFIRs behandling ble det opplyst at det var opprettet en frist i systemet, men at denne var registrert med feil dato.

Ved stevning 12. april 2019 tok C6 Technologies ut stevning mot staten v/KFIR med påstand om at vedtaket er ugyldig. I stevningen er feilen beskrevet slik:

Ved mottak av kvittering for innbetalt årsavgift 5, ble det registrert feil frist for betaling av årsavgift 6. Mens den egentlige betalingsfristen var 31. oktober 2017, ble fristen feilaktig satt til 31. oktober 2018. Ved en uforklarlig feil ble det heller ikke opprettet en oppgave for kontroll av betalingsfristen.

Staten v/KFIR har i rett tid tatt til motmæle.

Kort tid før hovedforhandlingen i saken kom saksøker med en ny, endret forklaring på hvordan feilen hadde oppstått. Av prosesskriv 30. september 2019 punkt 2.4 fremgår det:

Ved mottak av varselet fra Patentstyret om manglende betaling for år 5 den 7. juni 2017, jf bilag 7 ovenfor, førte Erik Otby den 8. juni, dagen etter – korrekt – inn i systemet "År 5 med tilleggsavgift" med frist 5. juli 2017. Dette ble håndtert av betalingsansvarlig Karianne Torp Andersen. Hun oppfattet imidlertid ved en feil at betalingen gjaldt årsavgift for avgiftsår 6. Dette antakelig fordi hun oppfattet at avgiftsår 5 var betalt; idet refusjonsbrevet fra EPO 19. oktober 2016 ved en feil ikke var blitt ført inn i fristsystemet var betalingsansvarlig saksbehandler ikke klar over at årsavgiften for år 5 stod ubetalt. Følgelig ble neste frist for årsavgift av henne oppfattet å være 18. oktober (og derved 31. oktober) 2018; betalingsansvarlig la den 28. juli 2017 inn 18. oktober 2018 som neste frist i fristsystemet Patrawin til erstatning for fristen 18. oktober 2017 som var opprettet av Erik Otby.

Hovedforhandling ble avholdt i Oslo tingrett 10. og 11. oktober 2019. Begge parter møtte og avga forklaring. Det ble foretatt slik bevisførsel som fremgår av rettsboken.

Saksøker, C6 Technologies AS, har i hovedsak gjort gjeldende:

C6 Technologies har krav på fristoppreisning dersom det godtgjøres at «han og hans fullmektig har utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves», jf. patentloven § 72. Forarbeidene gir anvisning på en streng aktsomhetsnorm, men denne er bevisst oppmyket i praksis. Patentloven § 72 er endret med virkning fra 1. juli 2019 slik at det i dag ikke er nødvendig å påvise at det er utvist tilstrekkelig aktsomhet. Det er tilstrekkelig å påvise at fristoversittelsen ikke var tilsiktet. Det er ikke i strid med loven å se hen til dette i vurderingen av hvor restriktiv man skal være i praktiseringen av regelen.

Etter praksis er enkeltstående feil som er begått av underordnet personell ikke til hinder for at oppreisning blir gitt forutsatt at det foreligger forsvarlige rutiner og tilfredsstillende opplæring er gitt.

Fluges Patents frishåndteringssystem var forsvarlig og fristoversittelsen skyldes ikke fravær av rutiner eller mangelfulle rutiner, men avvik fra rutiner. Ved normal etterlevelse av rutinene ville fristoversittelsen ikke funnet sted. Det er begått en feil av en erfaren saksbehandler som alltid har utført sine oppgaver på en ansvarsfull måte. Det er slike feil patentloven § 72 er ment å beskytte.

Karianne T. Andersen er ansvarlig for betaling av årsavgift i Fluges Patent. Dette er en støttefunksjon og Andersen må i denne sammenheng anses som en underordnet ansatt.

Feilen skyldes videre sammenfall av flere menneskelige feil som samlet sett leder til uhellet. Det er årsakssammenheng mellom betaling av årsavgift for år 5 og årsavgift for år 6. Det er etter praksis ikke krav om rutiner for kryssjekk i slike tilfeller da det vil være uforholdsmessig å kreve en rutine som kunne fanget opp dette.

Endelig anføres det at det vil være urimelig og i strid med de krav som er stilt i praksis å nekte oppreisning som følge av krav om rutiner som skulle fange opp den konkrete feilen.

C6 Technologies AS nedla følgende påstand:

1. Avgjørelse avsagt av Klagenemnda for industrielle rettigheter 15. februar 2019 i sak 19/08 kjennes ugyldig.
2. C6 Technologies AS tilkjennes sakskostnader.

Saksøkte, Staten v/Klagenemnda for industrielle rettigheter, har i den vesentlige gjort gjeldende:

KFIRs vedtak er gyldig. Fluges Patent har ikke godtgjort at det er «utvist all den omhu som det med rimelighet kreves».

Patentloven § 72 inneholder en streng aktsomhetsnorm. Det fremgår av retts- og forvaltningspraksis at enkeltstående menneskelige feil kan bare godtas dersom de er begått av en underordnet ansatt og det er urimelig byrdefullt å kreve at det innføres kryssjekk-rutiner for å forhindre den aktuelle feilen.

Det er gitt ulike forklaringer på hvilken feil som ble begått. Det er nå ikke bestridt at feilen består i at fristen for årsavgift 6 ble korrekt registrert, men feilaktig flyttet av Karianne T. Andersen fra 2017 til 2018, og at det ikke fantes noen form for kryssjekk for å foreta en slik endring i fristhåndteringssystemet.

Andre forutgående feil var reparert, og dette er ikke å anse som sammenfallende feil som kan være unnskyldelig.

Andersen er partner og daglig leder i Fluges Patent og hadde det øverste ansvaret i selskapet for å betale årsavgift. Det var ingen som dobbeltsjekkete Andersens arbeid med dette og Andersen kan ikke anses som en underordnet ansatt. Hun har som overordnet ansatt ikke utvist den omhu som med rimelighet kan kreves av henne.

Fluges Patent hadde ikke tilstrekkelig betryggende rutiner for å hindre at den aktuelle feilen kunne skje. Det er ikke tilstrekkelig at det foreligger betryggende rutiner som normalt vil gjøre at fristregistrering håndteres på en korrekt måte. Det må også foreligge forsvarlige rutiner som er egnet til å fange opp den konkrete feilen.

Det er ikke urimelig byrdefullt å innføre en kryssjekkrutine for å motvirke den aktuelle feilen.

Den konkrete situasjonen tilsier økt aktsomhet. Fluges Patent hadde gått over til en nytt fristhåndteringssystem og det var første år etter validering i Norge. Fluges hadde akkurat oversittet fristen for innbetaling av årsavgift for år 5. Den fristen som var registrert som årsavgift 6 skulle etter egne rutiner vært verifisert av to medarbeidere. Andersen visste at endring/flytting av fristen ikke ville medføre noen form for kryssjekk.

Staten v/Klagenemnda for industrielle rettigheter nedla følgende påstand:

1. Staten v/ Klagenemnda for industrielle rettigheter frifinnes.
2. Staten v/ Klagenemnda for industrielle rettigheter tilkjennes sakskostnader.

Rettsens vurdering

Patentet er bortfalt som følge av manglende betaling av årsavgift for år 6, jf. patentloven § 66 e) jf. §§ 41 og 51. Etter patentloven § 72 første ledd – slik bestemmelsen lød på det aktuelle tidspunktet – kan oppreisning gis:

Dersom en patentsøker, (...), har oversittet en frist fastsatt i eller i medhold av denne lov, og som følge av dette har lidt rettstap, skal saken likevel tas under behandling såfremt han godtgjør at han og hans fullmektig har utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves. Slik begjæring må fremsettes skriftlig til Patentstyret innen to måneder etter at den hindring som førte til fristoversittelse er opphørt, og senest ett år etter fristens utløp. Innen samme tid skal den unnlatte handling være foretatt. Det skal betales fastsatt avgift.

Bestemmelsen ble endret med virkning fra 1. juli 2019. Lovendringen har etter rettsens syn ikke direkte betydning i saken og at forholdet skal vurderes etter den tidligere bestemmelsen.

Avgjørelsen fra KFIR er en lovbunden avgjørelse og domstolen har full prøvelsesrett i saken.

Dersom vilkårene i patentloven § 72 første ledd er oppfylt har søker krav på å få saken behandlet. En oversittelse av fristen i patentloven § 66 e, jf. §§ 41 og 51, uten at vilkårene i § 72 første ledd er oppfylt, medfører et rettstap for patenthaveren. Det er ikke omtvistet at begjæring om oppreisning av fristen ble fremsatt for Patentstyret innen to måneder etter at feilen ble oppdaget og at det er betalt fastsatt avgift. Hovedspørsmålet i saken er derfor om det er «utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves».

Ordlyden i patentloven § 72 første ledd – «utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves» - gir anvisning på en streng aktsomhetsnorm. Dette har også kommet direkte til uttrykk i lovens forarbeider, jf. NOU 1976:49 side 131 flg. og Ot.prp. nr. 32 (1978-1979) side 41 og er lagt til grunn i rettspraksis og forvaltningspraksis. Det er begrenset rettspraksis knyttet til patentloven § 72, men det foreligger en rekke forvaltnings-

avgjørelser fra Patentstyrets Annen avdeling og senere KFIR. Det fremgår av LB-2012-24387 at denne praksisen «bør tillegges betydelig vekt så langt denne fremstår som entydig». Det er heller ikke omtvistet at den rimelighetsvurderingen som skal foretas er knyttet til aktsomhetskravet og ikke til omstendighetene for øvrig, jf. LB-2010-116367 og LB-2012-24387. Saksøkers anførsel om at det er urimelig å nekte oppreisning av fristen kan derfor ikke fører frem.

Borgarting lagmannsretts avgjørelse i LB-2012-24387 er av sentral betydning i saken. Her ble søknad om videreføring av et internasjonalt patent innsendt omlag 2 måneder etter fristen. Bakgrunnen for fristoversittelsen var at en underordnet ansatt hos den norske patentfullmektigen ved en misforståelse slettet registrerte frister for enkelte land omfattet av en PCT-søknad. Etter innledningsvis å ha slått fast at praksis fra Patentstyrets Annen avdeling bør tillegges betydelig vekt, jf. ovenfor, tok lagmannsretten utgangspunkt i avgjørelsen i PS-2010-7939 og gjengir praksis slik:

(...) Etter fast praksis kreves i alminnelighet at patentfullmektiger har innført kontrollrutiner som er i stand til å fange opp enkeltstående menneskelige feil, som man må anta vil forekomme fra tid til annen. Det må med andre ord innføres en form for «kryssjekk», som innebærer at ansvaret for overholdelse av frister ikke overlates til én medarbeider alene. Det har i en rekke avgjørelser vært lagt til grunn at dersom én medarbeider er pålagt å registrere frister, besvare henvendelser fra Patentstyret, gjennomføre betaling av avgifter etc., må det som regel pålegges en annen medarbeider å føre kontroll med at oppgavene blir utført på rett måte og til rett tid. Derimot kreves normalt ikke rutiner som er innrettet til å avdekke et sammenfall av to eller flere menneskelige feil, jf. f.eks. den ovenfor nevnte kjennelsen 7127. Rutiner som kan avdekke slikt sammenfall av feil, vil som regel gi en nokså begrenset gevinst i form av økt sikkerhet, og de kan være uforholdsmessig ressurskrevende.

Når det gjelder rutiner for kryssjekk for å avdekke rene unnlater av å registrere instruksjoner kom Patentstyrets Annen avdeling deretter til at den aktuelle feilen ikke var til hinder for oppreisning:

Annen avdeling er enig med søkeren i at det vil være ressurskrevende å praktisere rutiner som er egnet til å avdekke unnlater som skyldes at instruksjoner blir oversett eller feiltolket. Hvis man skal avdekke slike unnlater, synes det å måtte innebære at alle henvendelser som kommer inn til fullmektigkontoret, tilordnes minst to medarbeidere, hvorav én pålegges å registrere instruksjonene og gjennomføre de tiltakene som er nødvendige for å overholde frister, og den andre pålegges å kontrollere at instruksjonene er korrekt oppfattet og at nødvendige tiltak er utført. Slike rutiner ville gitt økt sikkerhet for at instruksjoner ikke ble oversett eller feiltolket. På den annen side forekommer slike feil formentlig forholdsvis sjelden, og gevinsten i form av økt sikkerhet har derfor likevel begrenset verdi. Under en viss tvil er Annen avdeling kommet til at det ikke kan kreves at fullmektigens saksbehandlingssystem inneholder en rutine for kryssjekk som vil fange opp

unnlatelser av å registrere frister, når unnlatsen, som her, skyldes at en medarbeider har oversett eller feiltolket en instruksjon.

Her ble altså unnlatsen av å føre en frist inn i fristhåndteringssystemet under tvil godtatt fordi det ville være urimelig byrdefullt å kreve at alle innkomne e-poster skulle kontrolleres av to medarbeidere. Saken for lagmannsretten gjaldt et beslektet tilfelle, hvor en frist var blitt slettet etter at den ble lagt inn. Lagmannsretten kom her til at situasjonen var en annen enn i PS-2010-7939 og at det ikke ville være uforholdsmessig byrdefullt å etablere rutiner som gikk ut på å kontrollere at det forelå grunnlag for å slette påminningsfrister.

Retten viser også til Oslo tingretts rettskraftige dom 4. juni 2019 som oppsummerer rettstilstanden vedrørende betryggende kontrollrutiner slik:

(...) I tillegg oppstilles et krav om at fullmektig har tilstrekkelig betryggende kontrollrutiner for fristoverholdelse, typisk i forbindelse med betaling av årsavgift. Ut fra fast praksis er det klart at ansvar for overholdelse av frister ikke kan overlates til én medarbeider alene. Det må dermed etableres en form for kryssjekk. På den annen side er det ikke holdepunkter for en absolutt regel om at patentfullmektigen må ha kontrollmekanismer for å fange opp alle de rene unnlatsene, for eksempel der inngående brev og frister ikke legges inn i et saksbehandlingssystem som gir mulighet for oppfølging og kryssjekk. Hvis dette skal sikres, må alle slike oppgaver i praksis utføres av to personer i fellesskap. Aktsomhetsvurderingen må i et slikt tilfelle bero på en konkret vurdering, hvor det også må ses hen til hvor ressurskrevende det vil være å lage løsninger som fanger opp den aktuelle feilen.

Når det gjelder sammenfall av flere feil fremgår det av samme avgjørelse:

Og endelig finnes det noen avgjørelser som gjelder situasjonen der det er begått flere uavhengige feil. I Annen avdelings sak PS-2013-8257 var det begått tre feil, en hos patentsøkeren og to hos betalingsfullmektigen. Alle tre feilene ble ansett som nødvendige betingelser for rettstapet, i tillegg til at de ble vurdert som selvstendige og uavhengige. Om denne situasjonen uttalte Annen avdeling at alle tre feilene måtte anses som unnskyldelige, hvis oppreisning skal gis.

Retten legger etter dette til grunn at kravet til betryggende kontrollrutiner krever at det er innført rutiner for kryssjekk med mindre dette er urimelig byrdefullt. Det sondres mellom de rene unnlatses tilfellene, hvor en frist mv ved en feil ikke har blitt ført inn i fristovervåkningssystemet, og de tilfellene hvor den frist som oversettes er registrert inn i systemet, men av ulike årsaker ikke fulgt opp. I sistnevnte tilfelle skal de mye til for at det anses som urimelig byrdefullt å ha rutiner med kryssjekk. Det legges videre til grunn at det normalt ikke kreves rutiner som er innrettet på å avdekke et sammenfall av to eller flere menneskelige feil da slike rutiner som regel vil gi nokså begrenset gevinst i form av økt sikkerhet og de kan være uforholdsmessig ressurskrevende.

Retten bemerker at patentloven § 72 er utformet etter mønster fra artikkel 122 EPC og at praksis fra EPO Board of Appeal er relevant ved tolkningen av den norske bestemmelsen. Det vises imidlertid til LB-2012-24387 hvor det uttales:

Praksisen det er redegjort for foran, atskiller seg i begrenset grad fra den som ville ha fulgt av EPO Board of Appeal, der det er stilt krav om «a normally satisfactory system». Praktiseringen av nokså tilsvarende regler om fristforsømmelser som i norsk lov er relevant å vektlegge. Men i den grad Patentstyret gjennom sin praksis velger å utpensle reglene på en noe annen måte enn hvordan reglene blir praktisert internasjonalt, innebærer ikke det lovstrid. Det er ikke grunnlag for å anføre at Norge er forpliktet til å følge denne praksisen, og lovforarbeidene gir heller ikke direkte anvisning på at en må legge seg tettest mulig opp til denne.

Etter rettens syn har det utviklet seg en konsistent forvaltningspraksis knyttet til patentloven § 72, som også er lagt til grunn av domstolene. Retten mener derfor at rettspraksis fra EPO Board of Appeal har begrenset betydning som rettskildefaktor i denne saken.

Retten legger etter dette til grunn at oppreisning kun kan skje om fristforsømmelsen skyldes enkeltstående feil begått av en underordnet ansatt. Det må videre være etablert forsvarlige rutiner og et tilfredsstillende kontrollsystem som er i stand til å fange opp menneskelige feil. Personalet må også ha fått tilstrekkelig og adekvat opplæring og ansvar for overholdelse av frister og andre viktige oppgaver skal ikke overlates til en medarbeider alene. Etter praksis kreves det derfor normalt at det er etablert rutiner for kryssjekk med mindre dette vil være urimelig byrdefullt.

Konkret vurdering

Det er ikke omtvistet at årsavgiften for år 5 ble betalt i tide etter Patentstyrets varsel 7. juni 2017. Fristen ble kvittert utført 28. juni 2017 ved mottak av kvittering for betalt årsavgift og tilleggsavgift. Det legges videre til grunn at fristen for år 6 ble ført riktig inn i systemet av Erik Otby i oktober 2017 og med Karianne T. Andersen som fristbehandler. Samtidig ble det lagt inn en intern frist for betaling av årsavgift for år 6 til 23. juli 2017. Ved utløpet av juni 2017 er følgelig avgift for år 5 rettidig betalt og fristen for år 6 er riktig innført i systemet.

Det fremgår av frishistorikken som er fremlagt i saken at Karianne T. Andersen den 28. juli 2017 endret fristen fra 18. oktober 2017 til 18. oktober 2018. Andersen har forklart at hun ikke sjekket historikken i saken før hun endret fristen. Hun trodde det gjaldt årsavgift fra samme år som allerede var betalt (år 5) og handlet ut fra hva hun husket fra tidligere.

I henhold til de interne rutinene i Fluges Patent skal frister ikke endres men avsluttes før det registreres en ny frist. Den endringen av fristen som ble foretatt 28. juli 2017 var følgelig i strid med interne rutiner. Det var heller ikke etablert noen form for dobbeltsjekk

ved endring av en allerede innført frist. Andersen har også forklart at hun heller ikke forhørte seg med andre kollegaer før hun flyttet fristen.

C6 Technologies har anført at det her er tale om et sammenfall av flere menneskelige feil og at det da etter praksis er ansett for uforholdsmessig byrdefullt å etablere rutiner for kryssjekk. Retten er ikke enig i dette. Som det fremgår av praksis gjengitt ovenfor, må alle feilene være unnskyldelige og hver for seg være nødvendige betingelser for rettstapet for at oppreisning skal kunne gis. I denne saken er det på det rene at de tidligere feilene var reparert da Karianne T. Andersen endret fristen og at det dermed ikke er tilstrekkelig årsakssammenheng mellom feilene. Oppreisning av fristen kan således ikke gis på dette grunnlaget.

Det er anført fra statens side at Karianne T. Andersen er partner og daglig leder i Fluges Patent og at hun således ikke er å anse som en underordnet ansatt. C6 Technologies har bestridt dette og gjort gjeldende at hun i denne sammenheng må anses som en underordnet ansatt da betaling av årsavgift må anses som en støttefunksjon til patentfullmektigens hovedoppgaver for patentinnehaveren. Det er ikke nødvendig for retten å ta endelig stilling til dette spørsmålet da retten uansett har kommet til at det i denne saken ikke er «utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves».

Frem til februar 2017 benyttet Fluges Patent fristhåndteringssystemet IPR Manager som var utviklet av Jon Arne Holm i Fluges Patent. Dette var en excel-database med fildatabase for hver sak. Med virkning fra 20. februar 2017 gikk Fluges Patent over til et fristhåndterings-system utviklet av en ekstern leverandør, Patrawin. Samtlige data, herunder frister fra det gamle systemet ble da overført til Patrawin. Feilen oppsto følgelig rett etter overgangen til nytt fristhåndteringssystem.

Retten legger etter bevisførselen til grunn at det ved førstegangsregistrering av en frist var det etablert rutiner for dobbeltsjekk ved at en kollega kontrollerte at fristen var ført riktig. Etter rutinen skulle ikke frister endres, men det var fysisk mulig å gjøre dette. En slik endring utløste imidlertid ingen varsel eller rutiner for dobbeltsjekk.

Selv om Fluges Patent har utviklet betryggende rutiner for førstegangsregistrering av frister mv har ikke dette vært tilstrekkelig for å motvirke den aktuelle feilen. Til tross for at det er i strid med de interne rutinene å manuelt endre/overstyre registrerte frister, er det ikke innarbeidet noen form for teknisk eller manuell kontroll for motvirke/avdekke dette. Det innebærer at en enkelt ansatt kan overstyre frister som er registrert etter at to medarbeidere har kontrollert at rett frist er registrert.

Fristhåndtering ivaretas ofte av profesjonelle aktører på vegne av patentinnehaver og konsekvensene for fristoversittelse er store. Den enkelte patentfullmektig har også ofte et stort antall saker med ulike frister som skal håndteres løpende. Det må ved etableringen av

rutiner for frishåndtering tas høyde for at underordnede ansatte fra tid til annen opptrer i strid med rutinene og fristovervåkningssystemet må søke å forhindre slike feil. Det er ikke opplyst i saken i hvilket omfang det er behov for aktivt å overstyre fristovervåkningssystemet. Det har heller ikke vært bevisførsel rundt de tekniske mulighetene som ligger i saksbehandlingssystemet for å hindre slik manuell sletting. Retten legger imidlertid til grunn at det fra tid til annen er behov for slik overstyring, og at dette ikke kan anses som urimelig byrdefullt for patentfullmektigen å innføre rutiner for kryssjekk ved overstyring av systemet; enten teknisk eller manuelt.

Retten mener også at situasjonen i dette tilfellet tilsa økt aktsomhet. Fluges Patent hadde nettopp gått over til et nytt frishåndteringssystem og den aktuelle fristen gjaldt første år etter validering i Norge, hvor det gjelder særskilte frister. Fluges Patent hadde allerede oversittet fristen for år 5 og den aktuelle fristen som var registrert var i henhold til rutinen verifisert av to medarbeidere. Endringen ble også foretatt vel vitende om at det ikke var noen rutine for kryssjekk for dette.

Retten nevner for ordens skyld at Oslo tingrett (sak 19-043832TVI-OTIR-04) i sin gjennomgang av forvaltningspraksis har gitt uttrykk for at KFIRS avgjørelse i denne saken «gir uttrykk for et meget strengt krav om betryggende kontrollrutiner». Det bemerkes i den forbindelse at den faktiske beskrivelse av feilen har endret seg fra KFIRS behandling av saken til retten nå behandler denne, jf. ovenfor.

Retten har etter dette kommet til at patentfullmektigen ikke har utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves og at staten v/KFIR derfor skal frifinnes.

Sakskostnader

Staten v/KFIR har vunnet saken og skal etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 (1) tilkjennes full erstatning for nødvendige sakskostnader. Etter rettens syn foreligger det ikke slike tungtveiende grunner som gjør det rimelig å gi fritak for erstatningsansvar etter bestemmelsens tredje ledd.

Advokat Eikeland har fremlagt sakskostnadsoppgave på tilsammen 71 050 kroner som utgjør salær. Saksøkers prosessfullmektig har ikke hatt innvendinger til oppgaven og retten mener at kravet utgjør nødvendige utgifter til å behandle saken, jf. tvisteloven § 20-5.

DOMSSLUTNING

1. Staten v/ Klagenemnda for industrielle rettigheter frifinnes.
2. C6 Technologies AS dømmes til innen 14 dager å betale 71 050 – syttientusenogfemti – kroner til staten v/Klagenemnda for industrielle rettigheter.

Retten hevet

Yngvild Thue

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 125 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 125 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling.

Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.